

ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΔΕΝ

1 του Ιουλίου 1976

τρίτη περίοδος

αρ. φύλλου 9

ΣΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

- ΙΤΑΛΙΑ - ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ
- ΕΞΕΓΕΡΣΗ ΣΤΗ Ν. ΑΦΡΙΚΗ
- ΥΛΙΣΜΟΣ
- Η ΠΗΓΗ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ
- ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΕΔΕΚ

1969-1976

Τη βδομάδα αυτή το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ και η Σοσιαλιστική Νεολαία ΕΔΕΝ γιορτάζουν τα έφτάχρονά τους. Στα έφτά χρόνια της ζωής τους, στο σύντομο τούτο αλλά πολύ σημαντικό χρονικό διάστημα για τον τόπο, η ΕΔΕΚ και η ΕΔΕΝ στάθηκαν ακόμα και στα μάτια του πιο ουδέτερου παρατηρητή οι πιο συνεπείς μαχητές του φασισμού και του ιμπεριαλισμού στην Κύπρο.

Από της ίδρυσής της η ΕΔΕΚ διάγινωκε καθαρά τη φύση του στρατιωτικού καθεστώτος στην Ελλάδα και με συνέπεια το πολέμησε με όλες της τις δυνάμεις, γιατί γνώριζε καλά τις συμφορές που θα προκαλούσε στην Κύπρο. Οι αγωνιστές της ΕΔΕΝ πρωτοπόροι στον αγώνα ενάντια στο φασισμό, πήραν τα όπλα για ν' αντισταθούν στο πραξικόπημα, καθοδηγώντας τις λαϊκές δυνάμεις που θέλησαν ν' αντιταχθούν στην προδοσία. Η οργάνωσή μας είναι περήφανη γιατί μέλη και στελέχη της έχυσαν το αίμα τους στη μάχη ενάντια στο φασισμό.

Η ΕΔΕΚ και η ΕΔΕΝ ανάλυσαν σωστά το ρόλο του ιμπεριαλισμού στην περιοχή και από την αρχή πολέμησαν την πολιτική της υποχώρησης που πρόβαλλε η ντόπια οικονομική ολιγαρχία μέσω των φορέων και εκπροσώπων της. Ουδέποτε η οργάνωσή μας είχε αὐταπάτες για την φύση της οικονομικής ολιγαρχίας, που εξαρτημένη όπως είναι από το ξένο κεφάλαιο, είναι φυσικό να προ-

βάλλει τη γνωστή «ρεαλιστική» πολιτική της συνθηκολόγησης. Αδιάκοπα, λοιπόν, πολέμησε και πολεμά αυτή τη πολιτική και ταχτική.

Σήμερα που η ΕΔΕΚ γιορτάζει την επέτειο της έφτάχρονης ζωής και δράσης της, ο τόπος μας περνά δύσκολες στιγμές κάτω από συνθήκες που είναι πολύ γνωστές για να τις επαναλάβουμε. Μπαίνει μπροστά στον λαό της Κύπρου η προοπτική ενός σκληρού αντιιμπεριαλιστικού αγώνα για άπελευθέρωση. Η οικονομική ολιγαρχία με ποικίλους τρόπους έχει εκδηλώσει τον προδοτικό της ρόλο και την πρόθεσή της να οδηγήσει την Κύπρο στο δρόμο της παντοτεινής εξάρτησης από τον ιμπεριαλισμό, που συνεπάγεται τη τουρκοποίηση μεγάλου κομματιού του τόπου και τη μόνιμη προσφυγοποίηση των εκτοπισθέντων. Για τούτο η οργάνωσή μας θα συνεχίσει να καθοδηγεί τη νεολαία ενάντια στην προδοτική και έκμεταλλευτική οικονομική ολιγαρχία. Θα εργαστεί για τη δραστηριοποίηση και συμμετοχή στο λαϊκό παράγοντα στον αγώνα ενάντια στον ιμπεριαλισμό, στον αγώνα για την επιστροφή όλων των προσφύγων στην πατρίδα τους και την πλήρη άπελευθέρωση της Κύπρου.

Όπλισμένοι με τις σωστές ιδεολογικές βάσεις, η Σοσιαλιστική νεολαία ΕΔΕΝ μαζί με την ΕΔΕΚ θα βαδίσουν μπροστά, προσφέροντας στο λαό την όρθη καθοδήγηση στον αγώνα του για μια Κύπρο λεύτερη, ανεξάρτητη, σοσιαλιστική.

σοσιαλιστική

εκφραση

Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΑΒΕΡΩΦ

Σε πρόσφατη συνέντευξη σε 'Αθηναϊκή' εφημερίδα, ο 'Υπουργός των 'Εξωτερικών της 'Ελλάδας πρόβαλε τη θεωρία των «χαμένων ευκαιριών». 'Η θεωρία αυτή, αν και ποτέ δεν ξεκαθαρίστηκε, λέει περίπου τα εξής: "Οτι αν στο παρελθόν ήμασταν πιο υποχωρητικοί απέναντι στην Τουρκία και τον ιμπεριαλισμό, θα αποφεύγαμε τη σημερινή τραγωδία.

'Υποστηρικτής αυτής της γραμμής στην Κύπρο είναι η οικονομική ολιγαρχία. Προβάλλεται αυτή η θεωρία, όχι μόνο για να δώσει εξήγηση στα όσα συμβήκαν στο παρελθόν, αλλά περισσότερο για να στηρίξει τη θέση του ένδοτισμού και της υποχώρησης απέναντι στη σημερινή κατάσταση.

Συμφωνούμε ότι έγιναν λάθη στο παρελθόν, αλλά τα λάθη έγιναν προς την αντίθετη κατεύθυνση απ' αυτή που ισχυρίζεται η οικονομική ολιγαρχία και ο κ. 'Αβέρωφ. Τό λάθος ήταν ότι ανεχθήκαμε για πολύ καιρό τη χούντα και τους πράκτορες της στην Κύπρο. "Οτι δεν απομονώσαμε έγκαιρα τα προγεφυρώματα του ιμπεριαλισμού στο νησί. "Οτι δεν χρησιμοποιήσαμε στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό το λαϊκό παράγοντα στον αγώνα ενάντια στον ιμπεριαλισμό.

Σήμερα δεν υπάρχουν περιθώρια για υποχωρήσεις. 'Υπάρχει μπροστά μας μόνο η προοπτική της αδιάκοπης και συνεπούς πάλης ενάντια στον ιμπεριαλισμό και τους διάφορους πληρεξουσικούς του.

ΟΙ ΕΝΔΟΚΥΠΡΙΑΚΕΣ ΣΥΝΟΜΙΛΙΕΣ

Διάφορες πληροφορίες αναφέρουν ότι ασκούνται πιέσεις για την επανέναρξη των ενδοκυπριακών συνομιλιών. Μέχρι στιγμής οι ενδοκυπριακές συνομιλίες μόνο κακά έπεσώρευσαν στον Κυπριακό λαό.

Πιστεύουμε πως αν πρόκειται να ξαναρχίσουν οι συνομιλίες, θα πρέπει να υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι ο ιμπεριαλισμός πρόκειται να υποχωρήσει. 'Αλλά πιο σημαντικό είναι ίσως το γεγονός πως η παλιά ταχτική της μυστικής διπλωματίας πίσω από τις πλάτες του λαού θα πρέπει να τερματιστεί. 'Οποιαδήποτε διαδικασία που έχει σαν αποτέλεσμα την απόκρυψη αποφάσεων από το λαό, οδηγεί σε καταστάσεις καταστρεπτικές όπως, για παράδειγμα, η πρόσφατη μυστική συμφωνία Κληρίδη - Ντενκτάς όπως και η μυστική συμφωνία των Βρυξελλών μεταξύ Μπίτσιου - Τσιακλαγιαγκίλ.

'Η Σοσιαλιστική Νεολαία ΕΔΕΝ πιστεύει ότι ο ιμπεριαλισμός δεν πρόκειται να υποχωρήσει, αν δεν υποχρεωθεί να υποχωρήσει. Γι' αυτό και οι νέες συνομιλίες δεν πρόκειται να έχουν αποτέλεσμα, αν δεν μπούν άμεσα οι σωστές προϋποθέσεις για τον αγώνα, που τόσες φορές οι στήλες αυτές έχουν αναλύσει. 'Ανεξάρτητα όμως απ' αυτό απαιτούμε συνεχή ενημέρωση του λαού σε ότι αφορά την τύχη του.

Ο ΤΙΜΑΡΙΘΜΙΚΟΣ ΔΕΙΧΤΗΣ

Καιρός ήταν να γίνει αναπροσαρμογή του τιμαριθμικού δείκτη. Πρώτο γιατί οι τιμές από καιρού έχουν ανεβεί και συνεχίζουν να ανεβαίνουν, ενώ ο δείκτης παράμεινε αναλλοίωτος. Δεύτερο οι μισθοί μειώθηκαν μετά την εισβολή σε χαμηλότερα επίπεδα και από τότε έχουν παγοποιηθεί.

'Αφού η κυβέρνηση και οι διάφοροι εκπρόσωποι του κεφαλαίου (π.χ. ΚΕΒΕ) εξαίρουν την επαναδραστηριοποίηση που είχε γίνει, όφειλουν να κυττάξουν και τι γίνεται με το βιωτικό επίπεδο του λαού. "Αν ο ιδιωτικός τομέας εξακολουθεί να ισχυρίζεται ότι δεν έχει τη δυνατότητα να παραχωρήσει αυξήσεις στους μισθούς, τότε ως δεχτεί κρατικοποιήσεις για να μπορούν οι εργαζόμενοι από μόνοι τους να αποφασίζουν για τη τύχη των εισοδημάτων τους και την οικονομία γενικότερα.

'Ελπίζουμε ότι η αναπροσαρμογή του τιμαριθμικού δείκτη θα ικανοποιήσει μερικές από τις στοιχειώδεις ανάγκες της πλειοψηφίας των εργαζομένων. Σε κάθε περίπτωση, όμως, η εργατική τάξη, θα πρέπει να είναι έτοιμη να διεκδικήσει μαζικά και δυναμικά τα δικαιώματά της.

Η ΙΤΑΛΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ ΠΟΛΩΣΗ ΔΕΙΧΝΟΥΝ ΟΙ ΕΚΛΟΓΕΣ

Οι εκλογές στην 'Ιταλία δεν κατάφεραν τελικά να λύσουν την κυβερνητική κρίση που μαστίζει την 'Ιταλία εδώ και χρόνια. Το Χριστιανοδημοκρατικό κόμμα παραμένει το μεγαλύτερο κόμμα στη χώρα αλλά δεν μπορεί ούτε μόνο του αλλά ούτε και με τα άλλα δεξιά κόμματα να σχηματίσει κυβέρνηση πλειοψηφίας. Το Σοσιαλιστικό κόμμα δεν είναι πια διατεθειμένο να συνεργαστεί μαζί τους χωρίς τους Κομμουνιστές. "Ετσι είτε οι ΧΔ θα σχηματίσουν μία κυβέρνηση μειοψηφίας που σύντομα θα οδηγηθεί σε νέα κρίση ή τελικά θ' αναγκαστεί να δεχτεί την απαίτηση του Κ.Κ. για συνεργασία όλων των κομμάτων.

Τα αποτελέσματα των εκλογών στην 'Ιταλία δείχνουν δυο βασικά πράγματα: "Από τη μία η διαφθορά και η χρεωκοπία των ΧΔ προκάλεσαν μία σοβαρή μετακίνηση μαζών προς τ' αριστερά. "Αν το ΧΔ κόμμα έχασε μόνο μικρά ποσοστά είναι γιατί μειώθηκαν δραματικά οι ψήφοι των φασιστών και της άκρας δεξιάς. "Από την άλλη οι εκλογές δείχνουν μία τάση πόλωσης με τα μικρά κόμματα να χάνουν συνεχώς έδαφος. Είναι φανερό πως οι 'Ιταλοί αναζητούν μία σχετική σταθερότητα αλλά αντιλαμβάνονται αυτή την σταθερότητα διαφορετικά.

'Η 'Ιταλική κεφαλαιοκρατία και η δεξιά γενικότερα θέλει μία σταθερή κυβέρνηση που να μπορέσει να επιβάλει στους εργάτες την πτώση του βιωτικού τους επιπέδου για να μπορέσει ο 'Ιταλικός καπιταλισμός να επιζήσει. Οι εργάτες θέλουν μία σταθερή κυβέρνηση που να τους εγγυηθεί το βιωτικό επίπεδο που έχουν.

ΑΝΤΙΘΕΣΗ

Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες είναι αδύνατο να υπάρξει προσέγγιση ανάμεσα στις δυο πλευρές. 'Η αντίθεση κεφαλαίου — εργασίας μέσα σε συνθήκες οικονομικής κρίσης παίρνει τις διαστάσεις σύγκρουσης. 'Ο 'Ιταλικός καπιταλισμός δεν είναι σε θέση να

προσφέρει αυξανόμενο ή έστω σταθερό βιωτικό επίπεδο στους εργάτες. "Ετσι, αναπόφευκτα,

οποιαδήποτε κυβέρνηση με καπιταλιστικό πρόγραμμα, έστω κι αν σ' αυτήν συμμετέχει το Κ.Κ. θα έχει σαν βασικό της στόχο τη μείωση του βιωτικού επιπέδου των εργατών. Μία

τέτοια μείωση δεν θα πλήξει μόνο τους εργάτες αλλά και τα μεσαία στρώματα. 'Η ανάληψη μέρους τέτοιας εδύνης από το Κ.Κ. θα σημαίνει και απογοήτευση για τους ψηφοφόρους του και θα δώσει πρόσφορο έδαφος για την ανάπτυξη του φασισμού.

"Ωστόσο μετά τις δηλώσεις του Κίσιγκερ εναντίον της συμμετοχής των κομμουνιστών στη κυβέρνηση είναι απίθανο οι ΧΔ να δεχτούν τώρα αυτή τη λύση. Μάλλον θα προσπαθήσουν να φτιάξουν μία κυβέρνηση μειοψηφίας που σύντομα θα καταρρεύσει. Σύντο-

μα θ' αναγκαστούν να ζητήσουν την βοήθεια του Κ.Κ., που άλλωστε για να πετύχει συμμετοχή στη κυβέρνηση φαίνεται να παίρνει καθαρά φιλονατοϊκή και αντισοβιετική θέση.

ΡΙΖΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

"Οποια και γάναι η βραχυπρόθεσμη πορεία της πολιτικής στην 'Ιταλία, είναι φανερό πως μακροχρόνια η κρίση πρέπει κάπου να καταλήξει. Πολλές λύσεις δεν υπάρχουν: Είτε οι εργάτες θα εξαναγκαστούν να παραχωρήσουν τις κατακτήσεις τους είτε θα αγωνιστούν για την ριζική αναδιάρθρωση της χώρας. Οι ΧΔ ζητούν το πρώτο. Οι Κομμουνιστές αρνούνται να ζητήσουν το δεύτερο. Το σκληρό έχει στηθεί για ταξικές συγκρούσεις. Τό αποτέλεσμα τους θα κριθεί τελικά από την αποφασιστικότητα των εκλογών του λαού.

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΦΟΥΝΤΩΝΕΙ ΣΤΗ ΝΟΤΙΑ ΑΦΡΙΚΗ

Σε προηγούμενη έκδοσή μας, όταν αναλύσαμε την κατάσταση στη Ροδεσία είχαμε πει πως η «Νότια Αφρική μετά την ήττα της στην Άγκόλα δεν είναι διατεθειμένη να πάθει τα ίδια στη Ροδεσία γιατί ξέρει πως κάθε στρατιωτική ήττα είναι κι ένα βήμα για την επανάσταση μέσα στην ίδια τη χώρα». (σ.ε. 18.3.1976). Αυτή την αλήθεια ήλθαν να επιβεβαιώσουν με δραματικό τρόπο οι εξεγέρσεις των μαύρων στις πολίχνες τους γύρω από το Γιοχάννεσμπουργκ και την Πραιτώρια. Τα γεγονότα άρχίζουν να κινούνται γοργά στη Μέκκα του Ρατσισμού.

Την σπύθα για την εξέγερση έδωσε ένα σχετικά άσημαντο γεγονός. Στη Νότια Αφρική υπάρχουν δυο γλώσσες που χρησιμοποιούνται επίσης: τα αγγλικά και η «αφρικάανς», η εξέλιξη της γλώσσας των Ολλανδών αποίκων στη χώρα. Οι νοτιοαφρικάνοι Ολλανδικής καταγωγής θεωρούνται σαν οι πιο αδιάλλακτοι ρατσιστές και φυσιολογικά η γλώσσα τους, η «αφρικάανς», σαν το σύμβολο της «χωριστής ανάπτυξης» και των φυλετικών διακρίσεων.

ΕΥΦΛΕΚΤΟ ΥΛΙΚΟ

Αυτή η δίαιτη πράξη καταπίεσης αντί να καταπνίξει την διαμαρτυρία είχε το αποτέλεσμα σπύθας σε ευφλεκτο υλικό. Την επόμενη μέρα οι εργάτες του Σουέντο δόθηκαν στους δρόμους άψηφώντας τα πολυβόλα της αστυνομίας και θάζοντας φωτιά σ' όλα τα κυβερνητικά κτίρια, που θεωρήσαν σύμβολα του ρατσισμού. Η αστυνομία και πάλι απάντησε με τα όπλα. Δεκάδες νεκροί, εκατοντάδες τραυματίες. Την τρίτη μέρα η εξέγερση φούντωσε για καλά με εξεγέρσεις σε όκτω πολίχνες μαύρων γύρω από το Γιοχάνεσμπουργκ.

ΑΝΩΤΕΡΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Τέτοιες σφαγές δεν είναι άγνωστες στη παλιότερη ιστορία της Ν. Αφρικής. Πριν μερικά χρόνια δεκάδες μεταλλωρύχοι σκοτώθηκαν για να καταπνιγεί μια απεργία. Όμως αυτή τη φορά υπάρχει μια πολύ σημαντική διαφορά. Το γεγονός ότι η απόπειρα κατάπνιξης μιας διαδήλωσης προκάλεσε ταραχές σε σύγκριτα μεγαλύτερη κλίμακα δείχνει πως οι καταπιεσμένοι συνειδητοποιούν τη θέση τους και αρχίζουν να αισθάνονται τη δύναμή τους. Ο αγώνας τους έχει αναμφισβήτητα περάσει σ' ένα νέο, ανώτερο επίπεδο.

Τα αίτια αυτής της αλλαγής δεν μπορούν να μην έχουν σχέση με τις γενικότερες εξελίξεις στη περιοχή. Αναμφισβήτητο από μόνη της η εσωτερική καταπίεση θάταν ικανή να δημιουργήσει τέτοιες πιέσεις που θα φέρναν τη σύγ-

ΟΙ ΛΕΥΚΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ

Αυτές οι αντιφάσεις είναι επόμενο να δημιουργήσουν άξεπράστα προβλήματα για τον ρατσισμό. Οι λευκοί εργάτες που μέχρι τώρα είναι

Η Νοτιοαφρικανική κυβέρνηση αποφάσισε να επιβάλει την «αφρικάανς» στα σχολεία των μαύρων για τη διδασκαλία μερικών μαθημάτων. Σε ένδειξη διαμαρτυρίας οργανώθηκε από τους μαθητές της πολίχνης Σουέτο μια διαδήλωση. Αυτή την στοιχειώδη διαμαρτυρία το καθεστώς των Ν. Αφρικής θεώρησε τόσο επικίνδυνη που για να την διαλύσει η αστυνομία πυροβόλησε έναντι των διαδηλωτών σκοτώνοντας όκτω μαθητές και πληγώνοντας πολλούς άλλους.

Το μόνο που μπορούσε ν' ανακόψει πια την επανάσταση ήταν το αδιάστακτο αιματοκύλισμα που δεν απέφυγαν να χρησιμοποιήσουν οι ρατσιστές. Η «άνησυχος ήρεμία», όπως την χαρακτήρισε το BBC, της επόμενης ημέρας διακόπηκε από εξεγέρσεις στις πολίχνες γύρω από τη Πραιτώρια, που είχαν κι αυτές την τύχη των προηγούμενων στο Γιοχάνεσμπουργκ. Ο έπισημος απολογισμός της σφαγής, όπως δόθηκε από την ρατσιστική κυβέρνηση, ήταν συνολικά πάνω από 140 νεκροί και 1200 τραυματίες.

Όμως η επανάσταση έχει μεταφερθεί πολύ πιο κοντά από τις νίκες στη Μοζαμβίκη και προπαντός στην Άγκόλα όπως και από την απελευστική θέση στην οποία βρίσκεται η Ροδεσία.

Όπως έχουν τα πράγματα ακόμα και η προσπάθεια του καθεστώτος της Νοτίου Αφρικής να συνδιαλλαχτεί με τον «μαύρο περίγυρο» της είναι δικόπο μαχαίρι. Από τη στιγμή που οι μαύροι των άλλων χωρών αντιμετωπίζονται σαν ίσοι — ασφαλώς γιατί δεν γινόταν διαφορετικά — όλη η φιλοσοφία των ρατσιστών αρχίζει να καταρρέει ακόμα και με βάση την ίδια τη δική της λογική. Και αν στη Ροδεσία η αρχή της διακυβέρνησης από την πλειοψηφία είναι αποδεκτή, γιατί το ίδιο να μην ισχύει για τη Νότια Αφρική;

διαποτισμένοι πέρα για πέρα με την αυταπάτη της ανωτερότητάς τους αναμφισβήτητα θ' αρχίσουν ν' αμφισβάλουν για την ειλικρίνεια των συνημά-

των της άρχουσας τάξης. Θα γίνεται όλοένα και πιο φανερό πως το καπιταλιστικό σύστημα, και όχι οι μαύροι, είναι ο πραγματικός τους εχθρός.

Οι μέρες της λευκής ευμερίας έχουν πια περάσει. Η Νότια Αφρική θ' αναγκάζεται ν' αυξάνει καθημερινά τα έξοδά της πάνω στα όργανα καταπίεσης για να διατηρήσει τον παραλογισμό των φυλετικών διακρίσεων. Το διωτικό επίπεδο των λευκών θα μειώνεται. Ο ταξικός διαχωρισμός θ' αρχίσει να παίζει μεγαλύτερο ρόλο. Αν οι λευκοί εργάτες προλάβουν να συνειδητοποιήσουν πως η μόνη διέξοδος είναι η κατάργηση της εκμετάλλευσης προτού ξεσπάσει για καλά το μαύρο ήφαιστος ίσως αποφευχθεί το λουτρό αίματος που μέρα με τη μέρα παίρνει τη μορφή δεδαϊότητας.

ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

Οι λευκοί εργάτες έχουν πολύ σημαντικό ρόλο να παίξουν σε μια σοσιαλιστική Νότια Αφρική. Το χαμηλό πολιτιστικό και τεχνικό επίπεδο στο οποίο κρατήθηκαν οι μαύροι κάνει τους λευκούς το κλειδί για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της Νοτιο-Αφρικανικής βιομηχανίας. Ταυτόχρονα το ψηλό επίπεδο ανάπτυξης της Ν. Αφρικής την κάμνει ίσως τη μόνη χώρα της ηπείρου που μπορεί να προχωρήσει σε μια σοσιαλιστική διάρθρωση. Και μια σοσιαλιστική Νότια Αφρική θ' είναι τρομερός καταλύτης για την Αφρικανική επανάσταση.

ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Τα υπέροχα δείγματα αυτοθυσίας και αγωνιστικού πνεύματος που έδειξαν οι μαύροι του Γιοχάνεσμπουργκ και της Πραιτώριας είναι συντριπτικό πλήγμα για όσους έλεγαν πως η χαμηλή πολιτιστική στάθμη των μαύρων είναι εγγύηση για την συνέχιση της επικράτησης των λευκών. Όσο οι βασικά αδιόρητες αυτές εκδηλώσεις δεν μπορούν ακόμα να οδηγήσουν στη νίκη. Πρέπει να περιμένουμε μέχρι που αυτός ο αυθόρμητος οργανωθεί σε μια επαναστατική γραμμή που θα μπορέσει να χτυπήσει σωστά και να πετύχει τα αποτελέσματα που απαιτούν οι συνθήκες. Χωρίς μια τέτοια οργάνωση το αιματοκύλισμα θα συνεχίζεται για πολύ ακόμα.

Τα δλέμματα της ανθρωπότητας είναι αυτή τη στιγμή στραμμένα στον λευκό Νότο της μαύρης ηπείρου. Η έκβαση του αγώνα σ' αυτή τη γωνιά της γης θα κρίνει πολλές πτυχές του ανθρώπινου πολιτισμού. Η εξέγερση των σκλάβων στη Νότια Αφρική είναι και μάχη των καταπιεσμένων όλου του κόσμου.

ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Με την υποστήριξη των κομμάτων της δεξιάς και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ο Στρατηγός Έάνες πήρε 61% των ψήφων στις εκλογές και έγινε ο πρώτος εκλεγμένος πρόεδρος της Πορτογαλίας μετά την επανάσταση. Ο Έάνες αποτελεί την ελπίδα των συντηρητικών για την ανάσχεση της επανάστασης και η νίκη του έκαμε τις καρδιές των καπιταλιστών της Εύρώπης να χτυπούν πιο ήσυχα και να την χαιρετήσουν σαν «επιθυμία του Πορτογαλικού λαού για επαναστατική ομαλότητα».

Ο ΕΑΝΕΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Όμως οι εκλογές αποτελούν βαρύ κατηγορώ για τις ήγεςίες του ΣΚ και του ΚΚ της Πορτογαλίας. Είναι φανερό πως η ήγεςία του ΣΚ προσανατολίζεται σε μια καπιταλιστική Πορτογαλία του τύπου της δυτικοευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας και εξαναγκάζει τους δυσανασχετημένους όπαδούς του κόμματος να συντάσσονται με την δεξιά. Το ΚΚ από την άλλη με την άλλοπρόσκληση πολιτική του έχει χάσει το κύρος του μέσα στους εργάτες και έχει πάρει μόνο ένα φτωχό 8% των ψήφων.

Ο ταγματάρχης Καρβάλιο, ο άνθρωπος που έπαιξε τον βασικό ρόλο στην επανάσταση, ήταν η μόνη διέξοδος για να εκφραστεί η επαναστατική διάθεση των μαζών. Το 18%

άλλα ήταν και διατεθειμένοι να άρνηθούν τις οδηγίες τους και να ψηφίσουν έναντιον των υποψηφίων των κομμάτων.

Για το ΣΚ η κατάσταση είναι ακόμα πιο σοβαρή γιατί το 13% που εξασφάλισε ο πρωθυπουργός Άζεβέτο προέρχεται και αυτό από όπαδούς του ΣΚ. Έτσι έχουμε το άπιοτεστο αποτέλεσμα ότι το ΚΚ μπορεί να ελέγχει μόνο 8%, το ΣΚ μόνο 13% ενώ οι άριστερες μάζες που άρνούνται καθοδήγηση από τις ήγεςίες των δυο κομμάτων να αποτελούν ένα εκπληκτικό ποσοστό που ξεπερνά το 30%.

που πήρε παρά το γεγονός ότι δεν ήταν υποψήφιος μαζικού κόμματος είναι ένδειξη του μεγέθους της ανταρσίας που προκάλεσε στους όπαδούς τους η λαθασμένη πολιτική του ΣΚ και του ΚΚ.

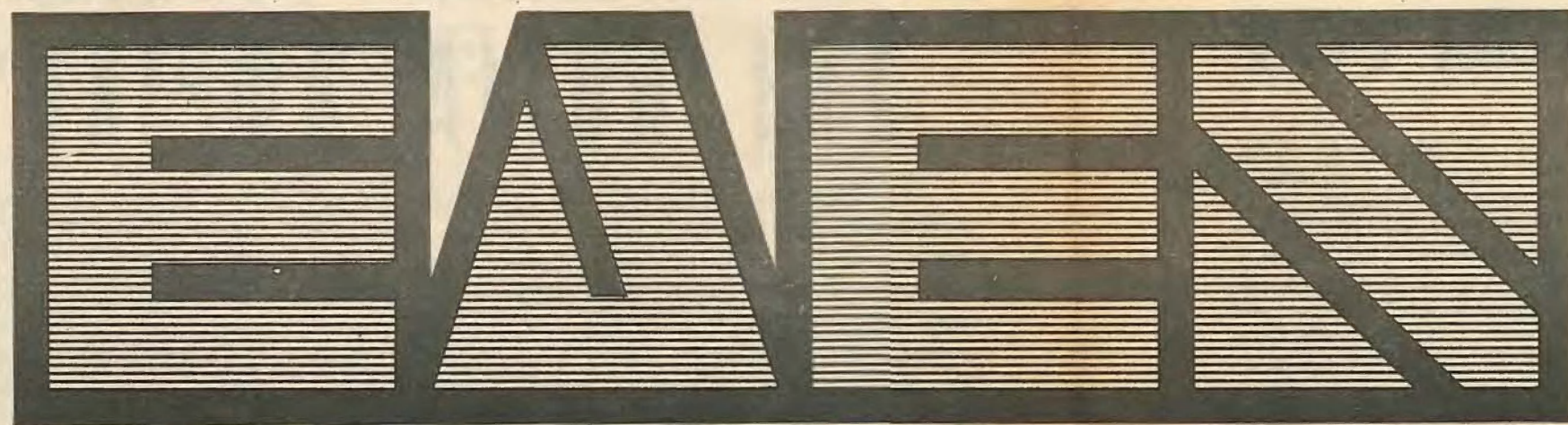
Στις εκλογές του περασμένου Απριλίου το ΣΚ εξασφάλισε περίπου 35% των ψήφων, το ΚΚ περίπου 13% και τα άλλα μικρά άριστερά κόμματα γύρω στο 4%. Αν αναλύσουμε το ποσοστό που πήρε ο Καρβάλιο θα δούμε ότι αποτελείται από το 4% των μικρών κομμάτων, το 5% που έχασε το ΚΚ ενώ το υπόλοιπο 9% πρέπει ασφαλώς να προέρχεται από όπαδούς του ΣΚ που άρνήθηκαν να ψηφίσουν τον δεξιό Έάνες. Αυτό σημαίνει πως πάνω από το 1/3 των όπαδων του ΚΚ και πάνω από το 1/4 των όπαδων του ΣΚ όχι μόνο είναι δυσπρεσθημένοι με την πολιτική της ήγεςίας τους

Η χρεωκοπία των δυο μαζικών κομμάτων της εργατικής τάξης μέσα σε συνθήκες επαναστατικές δίνει αυτή τη στιγμή την δυνατότητα μαζικοποίησης ενός επαναστατικού κόμματος που δεν θάχει στην πλάτη του το στίγμα της άποτυχίας. Ο Ότέλο Καρβάλιο μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στις δύσκολες συνθήκες που θα περάσει η Πορτογαλία στο άμεσο μέλλον.

Η επανάσταση στη Πορτογαλία δεν έχει ακόμα συντριβεί. Πλησιάζει όμως η ώρα της μεγάλης σύγκρουσης που θα κρίνει το μέλλον της. Η έκβαση της σύγκρουσης θα εξαρτηθεί από την ύπαρξη ή μη σωστής καθοδήγησης της εργατικής τάξης. Το ΣΚ, το ΚΚ και τώρα και ο Ότέλο Καρβάλιο και οι υποστηρικτές του έχουν την ευθύνη για αυτή την καθοδήγηση.

ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

7 ΧΡΟΝΙΑ
ΑΓΩΝΑ

7 χρόνια ζωής, 7 χρόνια σκληρών, πεισματικών ανυποχώρητων αγώνων ενάντια στον ιμπεριαλισμό, τούς πληρεξουσίου του και τὰ ντόπια εξαρτημένα του, την οικονομική олигарχία και τόν φασισμό, 7 χρόνια αγώνα που κατογράφουν στην Κυπριακή ιστορία, τόν αποφασιστικό ρόλο της νεολαίας στις Κυπριακές εξελίξεις.

Σ' όλο αυτό το διάστημα η αγωνιστική μας συνείδηση προωθήθηκε τών αγώνων του λαού μας για εθνική λευτεριά και κοινωνική πρόοδο, ξεράθηκε από πρώτο καθήκον τόν άρνηση ενάντια στη φασιστική δικτατορία στην Ελλάδα και στην απεργούμενο Κυπριακό φασισμό

και όταν κάποιοι άλλοι ονόμαζαν τήν χούντα «εθνική κυβέρνηση» και προσπαθούσαν ακόμα και μέσω της βουλής να καταπνίξουν τόν αντιφασιστικό αίσθημα του λαού, οι αγωνιστές της ΕΛΕΝ και της ΕΔΕΚ εγγύονε στους δρόμους και στις πλατείες για να φωνάζουν όχι στο φασισμό

και να διατρανώσουν τήν απόφαση του λαού για αντίσταση και αγώνα. Ο οργανωμένος φασισμός έστειλε τήν «Εθνική Φρουρά» και τήν ΕΣΑ και με τήν ανοχή της αστυνομίας αρρώπαθησε να καταπνίξει τήν αγωνιστική μας έκδηλωση με τή βία και τήν τρομοκρατία.

Η Σοσιαλιστική Νεολαία σ' όλο τόν διάστημα που προηγήθηκε τού 'Ιουλιανού πραξικοπήματος ανέπτυξε πρόσωπα με πρόσωπο με τόν φασισμό, κονταροχτυπήθηκε μαζί του χωρίς ύπολο-γισμό θυσιών και πολλοί σύντροφοί μας έπεσαν σ' αυτό τόν αγώνα, όμως όλοι οι σύντροφοι,

όλοι εμείς πιστοί στον όρκο που δώσαμε στο λαό ότι «θα πέφτουμε και θα προχωράμε, θα πέφτουμε» συνεχίσαμε και θα συνεχίζουμε τόν αγώνα μας μέχρι τή νίκη, γιατί δεν υπάρχει ούτε ήττα, ούτε θάνατος γι' αυτούς που αγωνίζονται για λευτεριά.

Οι συναγωνιστές μας που πολέμησαν στο Καϊμακλί και τώρα δεν βρίσκονται ανάμεσά μας.

Η οργάνωσή μας, βλέποντας τόν έπαισημο κράτος να αδρανήζει εθνικιστικά και απαρτίζει μια μορφή στον φασιστικό κίνδυνο, προσέλειποντας ότι τόν πραξικόπημα ήταν τόν αποτελεσματικότερο όπλο στα χέρια τών ιμπεριαλιστών και τών πληρεξουσίου της και τήν έκδηλωση του ήταν ζήτημα χρόνου, συνειδητοποιώντας ότι δεν υπήρχαν άλλα χέρια εκτός από τὰ δικά μας για να κρατήσουμε τόν δρόμο της αντίστασης και της καθολογησης του λαού και γνωρίζοντας πως μόνο ένας αποφασισμένος ένοπλος λαός μπορεί να σταθεί μπροστά στην φασιστική ένοπλη βία, οργάνωσε

και καθολογησης τήν ένοπλη πρωτοπορία του λαού. Γι' αυτή μας τήν απόφαση είμαστε, περήφανοι, όπως είμαστε περήφανοι γιατί η οργάνωσή μας στάθηκε ο κυριώτερος πυρήνας της ένοπλης αντίστασης του λαού σε όλες τις έστιες, είμαστε περήφανοι γιατί τές κρίσιμες εκείνες ώρες καθολογήσαμε τόν λαό, τούς εργατές, τούς αγρότες, τούς νέους που έτρεξαν να πάρουν τὰ όπλα και να αγωνιστούν μαζί μας, όπως είμαστε περήφανοι γιατί τούς συνεπρόφους μας που έπαισαν με τὰ νόμια όπλα της αντίστασης στα χέρια πολεμώντας τόν φασισμό.

30 Αυγούστου 1974. Απόπειρα έναντίον της ζωής του Προέδρου της ΕΔΕΚ και δολοφονία του αγωνιστή και οργανωτικού γραμματέα της ΕΔΕΝ Δώρα Λοΐζου.

● Πολυαγαπημένε, γλυκέ, σεμνή, αδελφέ, σύντροφε, συναγωνιστή Δώρα. Μας έφυγες και είναι τώρα ή Κύπρος άσπρη. Έφυγες κι' άρφάνεψο ή άνθρωπιά κι' ή άξιοπρέπεια. Έφυγες κι' άρφάνεψο ή άνθρωπιότης. Γιατί μέσα στα στήθια σου, Δώρα, κατοικούσε άκοίμητη ή άνθρώπινη άξιοπρέπεια κι' ή άνθρωπιότητα. Κατοικούσε άκοίμητη ή άγάπη για τόν άνθρωπο, για τόν φασισμό, για τήν λευτεριά.

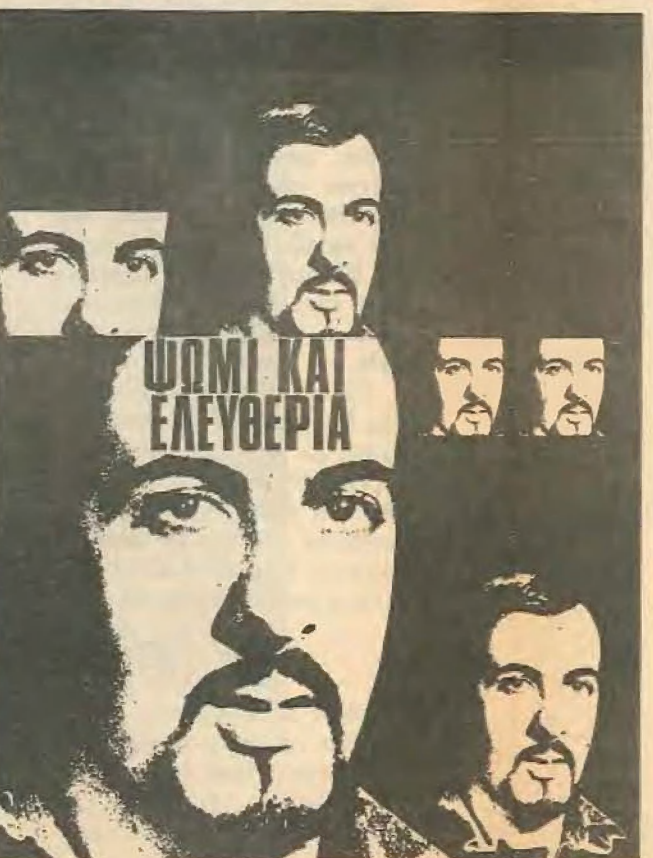
● Μην κλαίτε τόν Δώρα. Μην κλαίτε τούς ήρωες. Μην κλαίτε σήνους που πέθαναν για λευτεριά. Καλότυχος όποιος πεθαίνει για λευτεριά. Γιατί ό Δώρας δεν πέθανε. Ό Δώρας νίκησε τόν χρόνο και θα μείνει εις τόν πάνθεν της άθανασίας.

Ο Μακάριος επιστρέφει. Έπαυσα τόν με ένα μήνυμα άγώνα. Ένα μήνυμα ήπομονής και άποφασιστικότητας.

Κανένας δεν έχει τόν δικαίωμα να προδώσει αυτό τόν αγώνα. Σ' αυτό τόν αγώνα έχουν θέση όλοι οι Κύπριοι πατριώτες, όλοι όσους έχουν θέληση «άγωνιστούν». Σε καμιά όμως περίπτωση δε πρέπει να γίνεται σύγχυση μεταξύ ένότητας και επείσεως του πραξικοπήματος.

Προϋπόθεση για τήν σωτηρία της Κύπρου είναι ή πραγματική ένότητα του λαού, ή εξέλιξη κάθε παράνομης δράσης, ή άπομόνωση αυτών που πούλησαν και είναι έτοιμοι να ξαναπώλουν τήν Κυπριακή έπανάσταση. Προϋπόθεση ακόμα είναι ή σωστή οικονομική πολιτική, όσα που να εξασφαλιστεί ή φυσική επείσεως τών Κυπρίων άγωνιστών, να άποτραπή ή μαζική μετανάστευση να άποκλειστική ή κερδοσκοπία και ή εξαγωγή του κυπριακού μόχθου.

ΑΠΕΡΓΙΑ ΠΕΙΝΑΣ
ΤΗΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗΣ
ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΕΔΕΝ

Τό σύνθημα για νέους αγώνες έδωσε ή σοσιαλιστική νεολαία ΕΔΕΝ τὰ ημερήματα της νέας χρονιάς του 75.

Τό Συμβούλιο και άρκετά στελέχη της ύπεδέχθησαν τόν νέο χρόνο με 24ωρη άπεργία, πείνας, διαδηλώνοντας έτσι τήν άποφασιστικότητα τους να άγωνι-

σθούν, όπως έκαναν και στο παρελθόν για τήν δικαίωση του Κυπριακού λαού.

Η άπεργία πείνας δεν είναι βέβαια τόν άπαντο ένας αγώνα, δήλωσε στο τέλος της εκδήλωσης ό Γενικός Γραμματέας της νεολαίας Μάριος Τεμεριώτης, αλλά είναι μια εκδήλωση διαμαρτυρίας με στόχο τήν άνοιξη διαδήλωση της αντίθεσής της προς μια συγκεκριμένη άπαράδεκτη στάση ή ένέργεια.

Η Σοσιαλιστική νεολαία ΕΔΕΝ εύχαριστεί θερμά τόν λαό που άγκάλιασε τήν ένέργειά της, με έκδηλωση αγάπης και συμπάθειας και διαβεβαιεί ότι θα συ-

νεχίσει άκλόνητη τούς αγώνες της χωρίς ήποππους συμβιβασμούς, μακριά από ρεαλισμούς που προω-νίζουν τήν ύπογραφή της Κύπρου.

Η Σοσιαλιστική Νεολαία καλεί όλους τούς Κύπριους εργαζόμενους Έλληνες και Τούρκους, όλους τούς Κύπριους πατριώτες στο κοινό αγώνα για να άποτραπούν τὰ ιμπεριαλιστικά διχοτομικά σχέδια.

Η Σοσιαλιστική νεολαία ΕΔΕΝ οργάνωσε διαδήλωση διαμαρτυρίας ενάντια στην ύπογραφή τών συμφωνιών για μετακίνηση τών Τουρκοκυπρίων του Βορρά.

3-4 ΓΕΝΑΡΗ
ΤΟ Ν'
ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΕΔΕΝ

ΥΛΙΣΜΟΣ: Η ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ

«Οι φιλόσοφοι δεν έκαναν τίποτε άλλο απ' το να έρμηνεύουν με διαφορετικούς τρόπους τον κόσμο, αυτό που ενδιαφέρει είναι να τον αλλάξουμε».

ΚΑΡΛ ΚΑΡΕ

Στην καθημερινή μας ζωή ακούουμε συχνά να γίνεται χρήση των όρων «υλιστής» ή «ιδεαλιστής». Με τον πρώτο έγγονοι κάποιος που απλώς ενδιαφέρεται για τις υλικές απολαύσεις, είναι ματαιόδοξος κ.τ.λ., ενώ αντίθετα ο όρος «ιδεαλιστής» φαίνεται να υποδηλώνει κάποιον που έχει καλὰ ιδανικά, χαρακτηρίζεται από αυταπάτηση κ.τ.λ.

Δεν είναι συμπτωματικό το ότι ο υλισμός έχει αποκτήσει αυτή την κακή έννοια. Το ίδιο οφείλεται βασικά στις επιθέσεις που έχουν γίνει κατά καιρούς από την Έκκλησία και την κυρίαση τάξη γενικά. Βασικά: η υλιστική αντίληψη ή η ιδεαλιστική αντίληψη του κόσμου αναφέρονται από την ανάγκη να δοθεί απάντηση στο ερώτημα ποιά είναι η σχέση των ιδεών με τον κόσμο. Ο υλισμός θεωρεί τις ιδέες που κατά καιρούς έχουν οι άνθρωποι ότι προέρχονται από τον υλιστικό κόσμο, θεωρεί τον υλικό κόσμο πώς αντανακλά τις ιδέες που υπάρχουν σαν οντότητες έξω από τον κόσμο και καθορίζουν κάθε τι το υλικό.

Η πρώτη συστηματική προσπάθεια να εξηγηθεί η φύση του σύμπαντος με υλιστικό τρόπο έγινε στην αρχαία Ελλάδα. Οι Έλληνες υλιστές πίστευαν πως ο κόσμος αποτελείται από μικρά και αδιαπέραστα σωματίδια που επιφέρον ελεες τις αλλαγές στον κόσμο λόγω της κίνησης και αλληλοεπίδρασής τους. Γνωστοί αρχαίοι υλιστές φιλόσοφοι υπήρξαν ο Δημόκριτος, ο Επίκουρος και αρκετοί άλλοι.

Η υλιστική αυτή θεωρία επανήλθε σε πιο ανεπτυγμένη μορφή τον 16ο και 17ο αιώνα. Φιλόσοφοι όπως ο Μπαίον, ο Χάμπερ και ο Λόκ, απάστηκαν την υλιστική φιλοσοφία και πολέμησαν την εποχή εκείνη την ιδεαλιστική θρησκευτική αντίληψη του κόσμου όπως την έκφραζε τότε η φεουδαρχική Έκκλησία και αποτελούσε την ιδεολογία της κυρίαρχης φεουδαρχικής τάξης. Η ιδεολογική αυτή πάλη ανάμεσα στις δυο κοσμοθεωρίες συνέπεσε με την εμφάνιση της αστικής τάξης που άρχισε να έρχεται σε σύγκρουση με τους φεουδαρχες γαιοκτήμονες. Άκριτως αυτή η πάλη αντανακλούσε την ταξική πάλη της εποχής εκείνης, της πάλης ανάμεσα στη φεουδαρχία και τον καπιταλισμό.

Οι πρώτοι αυτοί υλιστές φιλόσοφοι μπορούν να ονομαστούν μηχανικοί υλιστές επειδή έδωσαν τον κόσμο έξω από την εξέλιξή του, προσπαθώντας δηλαδή να καθορίσουν τη λειτουργία του, φαν-

ταζόμενοι το σύμπαν σε μια τεράστια μηχανή. Με λίγα λόγια οι υλιστές του 16ου και 17ου αιώνα προσπάθησαν να επεκτείνουν στο χώρο της πολιτικής και κοινωνικής σκέψης τις ίδιες αντιλήψεις που χρησιμοποιούσαν στις επιστημονικές έρευνες για τη φύση.

Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω η φιλοσοφία αυτή βρήκε την αντίδραση της φεουδαρχικής Έκκλησίας γιατί αντι-στρατευόταν όρισμένα από τα επίσημα δόγματα της καθολικής Έκκλησίας.

Ο μηχανιστικός αυτός υλισμός, αν και άτελτος, έπαιξε προοδευτικό ρόλο στην εποχή του, γιατί αντιστρατεύτηκε την ιδεολογία της τότε κυρίαρχης φεουδαρχικής τάξης, και συνέτελεσε στη διάλυση του σκοταδισμού που επέβαλε στο χώρο των ιδεών και της διανόησης.

Οι βασικές αδυναμίες αυτού του είδους της υλιστικής φιλοσοφίας είναι οι ακόλουθες:

Δεν μπόρεσε ποτέ να εξηγήσει την εξέλιξη του ανθρώπου. Γιατί αν η ανθρώπινη σκέψη και δραστηριότητα είναι απλώς μηχανική αντανακλάση του κόσμου, τότε δημιουργείται το ερώτημα πώς πραγματικά αλλάζει ο άνθρωπος και η σκέψη του. Όπως έδειξε αργότερα ο Μάρξ, ο άνθρωπος δεν είναι απλώς προϊόν μηχανιστικών αλληλοεπιδράσεων διαφόρων υλικών δυνάμεων, αλλά παλεύει ο ίδιος για να αλλάξει τον κόσμο, αλλάζοντας σ' αυτή την πάλη και τον εαυτό του. Η έλλειψη θεώρησης της εξελικτικής δυναμικής του ανθρώπου και της κοινωνίας τους οδηγήσαν να αντιληφθούν τις διαφορές αλλαγές στην ιστορία σαν προκαθορισμένες. Τίποτε το νέο δεν μπορούσε να προκύψει, και οι ιστορικές αλλαγές δεν ήταν τίποτε άλλο στην αντίληψη ή τους παρά ιστορικές επαναλήψεις. Με αυτό τον τρόπο αφαιρόταν ουσιαστικά κάθε έννοια ιστορικής προόδου.

Περ' απ' αυτό, αφού οι μηχανικοί υλιστές εξέτασαν το κόσμο από τη σκοπιά της λειτουργίας του απλώς, δεν μπορούσαν να απαντήσουν το ερώτημα του πώς αυτός ο μηχανισμός μπήκε αρχικά σε λειτουργία. Έτσι υποχρεώνονταν να επανέλθουν στην αναγνώριση του Θεού σαν της δύναμης εκείνης που έδωσε στον κόσμο την αρχική του ώθηση, με τη διαφορά, όμως, ότι αυτός ο Θεός δεν επενέβαινε πια στις επιγειακές ασχολίες των ανθρώπων.

Ο σύγχρονος υλισμός που γεννήθηκε το 19ο αιώνα και αναπτύχθηκε σαν επαναστατική θεωρία της εργατικής τάξης οφείλεται κυρίως στο Μάρξ, που κριτικάρε τις αδυναμίες του παλαιού υλισμού αφού υιοθέτησε την χεγγελιανή διαλεκτική μέθοδο. Πάνω όμως απ' αυτό εφάρμοσε μια διαλεκτική υλιστική άποψη για τον κόσμο σε μια εξέτα-

ση της κοινωνίας και της ιστορίας της.

Ο Χέγκελ, αν και ιδεαλιστής, αντιλήφθηκε πως στον κόσμο τίποτα δεν είναι στατικό. Γι' αυτόν ο κόσμος άρχισε από την απόλυτη ιδέα και η ιστορία δεν ήταν τίποτε άλλο παρά η επεξεργασία και πραγμάτωση αυτής της ιδέας. Στην εξέλιξη αυτής της ιδέας ο Χέγκελ είδε πως τίποτα δεν είναι ακίνητο. Το κάθε τι έπρεπε να εξεταστεί, όχι όπως ήταν σε κάποια

στιγμή, αλλά όπως είχε δημιουργηθεί στην διαδοχασία της εξέλιξής του. Πάνω απ' αυτό ο Χέγκελ συνέλαβε την ιδέα ότι κάθε πράγμα, δεν είναι μόνο το αποτέλεσμα περασμένων μεταβολών, αλλά φέρνει μέσα του και το σπέρμα του μέλλοντος. Κάθε αλλαγή προέρχεται από δυνάμεις που βρίσκονται μέσα στο ίδιο το αντικείμενο, από δυνάμεις που είναι αντίθετες και παλεύουν αδιάκοπα μεταξύ τους μέχρις ότου δημιουργη-

θεί κάτι νέο, που με τη σειρά του φέρνει κι' αυτό το σπέρμα του μέλλοντος. Βέβαια ο Χέγκελ ήταν ιδεαλιστής φιλόσοφος και έδωσε β-λες αυτές τις αλλαγές να συντελούνται στο βασίλειο των ιδεών. Ο κόσμος δεν ήταν τίποτε άλλο παρά μια αντανάκλαση των ιδεών αυτών αλλαγών. Και το γεγονός ότι πίστευε ότι ο κόσμος άρχισε από την «Απόλυτη Ιδέα»,

ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΣΤΗΝ 7η ΣΕΛΙΔΑ

Η ΠΗΓΗ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΑΣ

Ο προϊστορικός άνθρωπος ήταν στο έλεος της φύσης γιατί βασιζόταν πάνω της για να ζήσει. Αν δεν υπήρχαν τα φρούτα και τα χόρτα θα πέθαινε από τήν πείνα. Με τα πρώτα του βήματα προς τον πολιτισμό έμαθε να οργώνει τη γη, να κυνηγά. Με άλλα λόγια να επιδρά πάνω στη φύση.

Με αυτό τον τρόπο πολύ γρήγορα έμαθε την αξία των εργαλείων. Με τα εργαλεία μπορούσε να καλλιεργήσει τη γη και να παράγει πολύ περισσότερα. Έτσι σε σύγκριση με τον άνθρωπο που ζούσε μόνο από το τι του έδινε η φύση ήταν πιο πλούσιος. Και ο λόγος ήταν τα εργαλεία.

Έτσι αν και οι δυο δούλεψαν ο ένας με τα εργαλεία πήρε περισσότερα. Έγινε πλουσιότερος. Η πηγή του πλούτου ήταν βέβαια η εργασία. Χρειάστηκε να δουλέψει για να κάνει αυτά τα εργαλεία. Άλλα ή χρησιμοποίησε των εργαλείων πολλαπλασίασε την αξία της εργασίας του.

Ο ρόλος των εργαλείων σήμερα είναι πολύ πιο σημαντικός από τότε. Γιατί σήμερα η παραγωγή στηρίζεται απόλυτα στα εργαλεία. Η ειδικευση και οι ικανότητες που έχει σήμερα κάποιος εργάτης θα ήταν άχρηστες αν δεν υπήρχαν τα μηχανήματα και ο ηλεκτρισμός για να κινηθούν. Και εφόσον η ζωή του καθ' ενός μας στηρίζεται στη δουλειά του μπορούμε να πούμε ότι η ζωή του καθ' ενός μας στηρίζεται στα εργαλεία, στις μηχανές.

Σήμερα πάλιν η σχέση με τα εργαλεία δεν είναι όπως στα παλιά χρόνια που ο κάθε παραγωγός είχε τα εργαλεία του. Σήμερα τα εργαλεία — εργοστάσια, μηχανές κ.λ.π. — βρίσκονται στα χέρια των λίγων.

Και αυτοί οι λίγοι που έχουν τα δικά τους τα εργοστάσια και τις μηχανές ελέγχουν και τις ζωές μας. Γιατί δίχως τις μηχανές τους θα πεθαιναμε από πείνα.

ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ

Δεν είναι μόνο αυτό. Οι λίγοι με το να έχουν στα χέρια τους τα μέσα παραγωγής παίρνουν ένα μέρος του πλούτου που παράγουν οι άλλοι.

Ας δούμε ένα επιπλοποιό που δουλεύει σ' ένα εργοστάσιο. Μέσα σε μία βδομάδα τελειώνει ένα τραπέζι και 4 καρέκλες. Το ξύλο ας πούμε ότι στοιχίζει £25. Ο ηλεκτρισμός, φθορά των μηχανών και εργοστασίου άλλες £5. Ο μισθός του εργάτη — αν είναι καλοπληρωμένος — £15.

Ο εργοστασιάρχης πουλεί τότε τα προϊόντα για £65. Τι έγινε; Στην αξία των πρώτων υλών — £30 — η εργασία του επιπλοποιού πρόσθεσε £35.

«Μία στιγμή» θα πη ο επιπλοποιός. «Ε-

γώ μόνο £15 παίρνω όχι £35. Τι συμβαίνει».

Απλή ή απάντηση. Έκμετάλλευση. Ο ένας παράγει πλούτη και ο άλλος το παίρνει. Γιατί μόνο η εργασία του εργάτη μπορεί να παράγει την επιπρόσθετη αξία που συμβολίζουν οι £20.

«Μα έχω δικαίωμα να πάρω τις £20 κέρδος αφού έβαλα το εργοστάσιο και τις μηχανές», λέει ο εργοστασιάρχης.

Εντάξει με ποιο δικαίωμα όμως έχει εργοστάσιο και μηχανές ενώ ο εργάτης δεν έχει;

«Νά. Δούλεψα και φύλαξα λεφτά. Άνοιξα ένα μαγαζί και πήρα 3 εργάτες. Από τα κέρδη το μεγάλωσα, και όσο τα νέα κέρδη αγόρασα το εργοστάσιο. Τα πλούτη είναι δικά μου».

Είναι;

Όλα τα κέρδη που χρησιμοποίησε για να μεγαλώσει τις δουλειές του ήταν το προϊόν των κόπων των εργατών του. Το εργοστάσιο, τα μηχανήματα, η ευλεία, τα έπιπλα είναι στην πράξη τα προϊόντα της εργασίας των άλλων που αυτός ιδιοποίηθηκε. Είναι όλα αυτά συσσωρευμένη εργασία, εργασία άλλων.

Το ίδιο συμβαίνει με όλα τα εργοστάσια, όλα τα εργαστήρια, τα γραφεία κ.λ.π.

Εργάτες έχουν παραγάγει όλο το «κεφάλαιο» που βρίσκεται στον κόσμο.

Άλλα το μόνο που παίρνουν είναι ένας μισθός που φτάνει όσο για να ζήσουν.

Πολλοί λέν να ξεχάσουμε, την ανισότητα. Ζούμε λέν, σε μία ελεύθερη κοινωνία που σημαίνει ότι αν ναμίζεις ότι άδικεσαι με το μισθό σου να κοιτάξεις τα βρής άλλη δουλειά. Αν δεν βρης καλή δουλειά σημαίνει ότι η κοινωνία δεν χρειάζεται τις ικανότητές σου. Πληρώνεσαι ανάλογα με την αξία σου.

Το ότι ο συλλογισμός αυτός δεν στέκει είναι εύκολο να το δούμε με ένα παράδειγμα. Ας πάρουμε ένα κτηματομεσίτη που η δουλειά του είναι να αγοράζει κτήματα φτηνά και να κερδίζει σε λίγους μήνες ή ακόμα και μέρες χιλιάδες αφού τα πουλήσει όταν «ἀποκτήσουν» αξία και μια νοσοκόμα που παίρνει ένα μισθό μόνο για να ζήσει. Στον τόπο μας έχουμε κι από τους δυο. Ο πρώτος είναι όπωςσδήποτε από τους πιο ακριβοπληρωμένους στην κοινωνία και η νοσοκόμα όχι και τόσο.

Δεν μπορεί κανείς να ισχυριστεί ότι ο κτηματομεσίτης είναι πιο χρήσιμος από τη νοσοκόμα. Όμως αυτό που μετρά δεν είναι το πόσο χρήσιμη είναι η δουλειά κάποιου για την κοινωνία αλλά ποιος ή δουλειά εξασφαλίζει κέρδη στους κεφαλαιοκράτες.

Αυτός είναι ο κόσμος που ζούμε. Ας τον αλλάξουμε.

οι μαθητές μας γράφουν...

ΟΙ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Ἡ ἐξέτασις τῆς μόρφωσης ἐνὸς ἀτόμου πᾶν σ' ἓνα εἰδικὸν θέμα καὶ μέσα σ' ἓνα καθορισμένο χρονικὸν διάστημα ἀποτελεῖ σήμερα τὸν κύριον τρόπον ἀξιολόγησις. Ἡ φύσις αὐτοῦ τοῦ τρόπου δημιουργεῖ ἀμέσως ὁρίσμενες ἀπορίαι. Πόσο ἀντικειμενικὸς εἶναι αὐτὸς ὁ τρόπος ἀφοῦ ἡ ἐξέτασις γίνεται μέσα σὲ καθορισμένα χρονικὰ διαστήματα. Σὲ ποῖον βαθμὸν ἐκφράζει τὴν ἱκανότητα ἐνὸς μαθητῆ μέσα σὲ μιὰ ἢ δύο ἢ τρεῖς ὥρες.

Ἐξ ἄλλου εἶναι γνωστές οἱ ψυχολογικὲς συνέπειες τῶν ἐξετάσεων. Ἡ ὑπέρκλιση ἀπὸ τὴν συνεχῆ μελέτη, ἡ ὑπέρνταση ἀπὸ τὴν συνεχῆ προσπάθεια ἐπηρεάζουν ἀρνητικὰ τὸ μαθητὴ. Σὰν φυσικὸ ἐπακόλουθο αὐτὸς ἐκφράζεται πάντα μὲ μίσος ἐναντίον τῶν ἐξετάσεων. Ἡ γνώμη τοῦ ἀντικρούει τὰ πιὸ πάνω ἐπιχειρήματα λέει ὅτι οἱ ἐξετάσεις ἀναγκάζουν τὸν μαθητὴ νὰ διαβάσῃ καὶ σὰν ἀποτέλεσμα νὰ μορφωθῇ. Εἶναι ἀποδεδειγμένο ὅμως ὅτι ὁ μαθητὴς τοῦ ἀποδίδει καλότερα εἶναι αὐ-

τὸς πού μελετᾷ σ' ὅλην τὴν διάρκεια τοῦ χρόνου καὶ ὅχι αὐτὸς πού ἀποστηθίζει τὸ βιβλίο του τὴν ἡμέρα πρίν. Δὲν πρέπει νὰ μάθῃς τὸ βιβλίο, πρέπει νὰ καταλάβῃς τὸ μάθημα. Οἱ ἐξετάσεις ὁμοῦς ζητοῦν τὸ πρῶτο. Γι' αὐτὸ ὁ μαθητὴς πού ἔμαθε τὸ βιβλίο τὴν ἡμέρα πρίν κερδίζει μιὰ ἐφύμερη ἀποστήθιση, ἐνῶ ὁ μαθητὴς πού κατάλαβε τὸ μάθημα κερδίζει μιὰ ἀναλλοίωτη μόρφωση. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ ἐξετάσεις δὲν μορφώνουν τὸ μαθητὴ, σὲ τόσο βαθμὸ ὥς πιστεῦται. Θεωροῦνται ὁμοῦς κριτήριο γιὰ τὴν μόρφωση του. Οἱ ἐξετάσεις ζητοῦν τὴν ἀποστήθιση ὕλης πού δὲ χρειάζεται. Σὲ ξένες χώρες ὅπως στὴν Ἀγγλία, ὅπου ἀρχισαν νὰ γίνονται ἐξετάσεις κατὰ τὶς ὁποῖες οἱ μαθητὲς διακρίνονται νὰ χρησιμοποιοῦν τὰ βιβλία τους, τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐξετάσεών τους, εἶναι παρόμοια μὲ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀλλῶν.

Παρουσιάζεται λοιπὸν ἕνα
κυντὸ ἐρώτημα: ἂν καταργή-
σουμε τὰς ἐξετάσεις στὴ μορ-
φῇ ποὺ ὑπάρχουν τι θὰ χρησι-

μπορούμε σαν μέτρο αξίας
του μαθητή;

Ἀποτελοῦν ὅμως οἱ ἐξετάσεις στὴ σημερινή τους μορφή τὸ μόνο πράγμα ποὺ ἀποτελεῖ σὴ τῶν Ἀνατολικογερμανῶν δὲν κρίνεται: γιὰ παράδειγμα μὲ ἐξετάσεις. Ἐκτός ἀπὸ τὴν ἀξιολόγηση τοῦ καθηγητῆ, οἱ μαθητὲς ἔχουν σὰν ὑποχρέωση νὰ ἐτοιμάσουν μιὰ ἐκτεταμένη μελέτη πάνω σ' ἓνα θέμα. Αὐτὸ γίνεται κάθε χρόνο καὶ χρησιμοποιεῖται γιὰ νὰ ἀντισταθιστοῦν τὴν γνώμη τῶν καθηγητῶν καὶ ἔτσι νὰ ἐκτιμηθεῖσιν τὴν πιθανότητα, νεποτισμοῦ. Στὴν Δυτικὴ Γερμανία ἐξετάσεις γίνονται μόνο στὸν τέταρτο καὶ στὸν ἑβδόμο χρόνο τοῦ γυμνασίου. Πρέπει ὅμως νὰ προσθέσουμε ὅτι καμμία χώρα δὲν τόλμησε νὰ στάματησιν τὰς ἐξετάσεις στὰ πανεπιστήμια. Αὐτὸ δὲν ἔγινε ἕως γιὰτὶ δὲν παρουσιάστηκε ἀκόμη συνειδητοποιημένη καὶ ἠθελαντικὴ μελέτῃ τῶν μαθητῶν, δὲ μεγάλῃ κλίμακα.

Στὴν Κύπρο ὁμως οἱ ἐξετά-
σεις ἔχουν πάρει τεράστιες
γειώδους ἐκπαίδευσης στὴν ἐ-

πίσης γυμνασιακή πρέπει να διαστάσεις. Αντικρύζουμε έτσι το φαινόμενο στο οποίο ένας μαθητής για να περάση το γιοφύρι της κρατικής στοι-

ἀποτελέσματα τῶν ἐξετάσεων.
Κι' ὁμοῦς κάθε μάθημα ἀποτε-
λεῖ μιὰ ξεχωριστὴ ὄντοτητα
ποῦ λίγο ἢ πολὺ τραβᾷ τὸν
δικό του δρόμο. Γιὰ γὰ ἀναγ-

παρακαθήση σὲ εἰσαγωγικὰς
ἐξετάσεις. Τυχὸν ἀποτυχία ὁ-
μέτρο ἀξίας; Ἀναμφισβήτητα
οὐκ. Ἡ γυμνασιακὴ ἐκπαίδευ-
σὴν τὸν μαθητὴν σὲ ἰδιωτικὰ
σχολεῖα μὲ ἀμφίβολη παροχὴ
σωστῆς μόρφωσης. Ἐκτὸς ἐπὶ
αὐτὸς οἱ ἐξετάσεις εἶναι ἐπι-
πλοὶ καὶ συμπεριλαμβάνουν
στὰ κύρια θέματα ἀκόμη καὶ
τὰ θρησκευτικὰ. Ἐπίσης σὲ
συσχέτιση μὲ τὶς ἐξετάσεις πα-
ρουσιάζεται καὶ ἓνα ἄλλο —
κατὰ τὴν — γνώμην μας —
γεγονός. Τὰ ἀπολυτήρια γυ-
μνασίου ἔχουν σὰν κύριον μέ-
τρο ἀξίας τὸ γενικὸν βαθμὶν στὰ

κάξει τον μαθητή να μελετά
μαθήματα π.χ. τὰ θρησκευτι-
κά, πού μπορεί νά θεωρεῖ σάν
ἄχρηστα;

Τὸ θέμα δέβαια τῶν ἐξετάσεων θὰ πρέπει ν' ἀπασχολήσει τόσο τοὺς εἰδικούς σὲ εκπαιδευτικὰ ζητήματα ὥς καὶ τὸ μαθητικὸ κόσμος. Θὰ πρέπει νὰ γίνῃ διεξοδική συζήτηση πάνω σ' ὁλόκληρο τὸ θέμα γιὰ νὰ βρεθοῦν τρόποι ἀντιμετώπισής του. Γιατὶ ὅλοι οἱ μαθητές, πού εἶναι οἱ ἄμεσα ἐνδιαφερόμενοι ἀναγκωρίζουν ὅτι ὑπάρχει πρόβλημα.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΤΗ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΟΙ ΕΚΔΟΓΕΣ

Ἀγαπητὴ «Ἐκφραση»,
Ὅλοταχῶς πρὸς ἐκλογάς. Ἡ
ντόπια ἀντίδραση, κατευθυνόμε-
νη ὅπως πάντα (παντοῦ καὶ
πάντοτε) ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ εἶ-
ναι ὑποχρεωμένη νὰ ἀναμετρηθῇ
μὲ τὴ λαϊκὴ πατριωτικὴ δύ-
ναμις.

«Κάποτε, μᾶς ἔλεγαν ὅτι ἡ ΕΟΚΑ Β' ἦταν ἡ μόνη ἀντιδραστική παράταξη στὴν Κύπρο. Πραγματικά ὅμως ἡ προδοτικὴ ΕΟΚΑ Β' δὲν ἦταν τίποτε ἄλλο παρὰ μὴ ὀπλισμένη ἀμύδα τῆς πωλημένης Δεξιᾶς ποὺ αὐτὴ σὺν πολιτικό κύμμα ἀπέδειξε ὅτι ἐκφράζεϊ τὸν κ. Κληροῦδη».

«Ένας λαός που δεν έχει μνήμη δεν έχει μέλλον». Ο άποιος πιστεύει ότι η Κύπρος προδόθηκε, όποιος πονά και σέ-
μια σταλιά αγάπης για τουτό τό
χώμο και τουτό τον λαό. «Ο-
ποιος πιστεύει ότι η Κύπρος πα-
ροδόθηκε, όποιος πονά και σέ-
θεσαι τίς θυσίες του λαού αυ-
τού καλά θα κάνει να μετατρέ-
ψει τό μυαλό του σέ ένο φίλ-
τρο πυκνό, κατασκευασμένο από
τήν μνήμη και τον πόθο για
λύτρωση και δικαίωση τούτου
του τόπου. Για να καταφέρουν
να πέρασουν μέσα από αυτό τό
φίλτρο όσοι πραγματικά τό ά-
ΕΙΖουν. Όσοι στ' αλήθεια ά-
γώνιστηκαν και πρόσφεραν για
τουτό τό νησί».

Ἦταν φυσικό ὁ κ. Κληρίδης νὰ ἐκφράζει πάντα τῆς ἀπόψεως καὶ ἐπιδιώξεις τῆς ντόπιας πλουτοκρατικῆς τάξεως ἀφοῦ ἦταν πάντα ὁ ἐκπρόσωπός της. Ἡ ὠθηση γιὰ νὰ κινηθοῦν τὰ νήματα τῆς ἀντίδρασης σ' ἄλλο τὰ μέρη τοῦ κόσμου γίνε-

τοι από τὴν μητρόπολη τῶν Ἰ-
νωμένων Πολιτειῶν, τῆς Οὐά-
σινγκτον. Ἡ μεγάλη καπιταλιστι-
κή βάση τοῦ διεθνoῦς ἱμπε-
ριαλισμοῦ. Βρῆκε ὁ ὅλος τίς
χώρες δούλου καὶ πιστὰ σκυ-
λιά πού τὰ κατόντησε πνίγιο.
Βρῆκε στήν Ελλάδα ἕνα Πα-
παδόπουλο, ἕνα Ἰωαννίδη. Στήν
Ἀγκώλα μία ΟΥΝΙΤΑ καὶ ἕνα
«Εθνικὸ Μέτωπο». Στὸ Λίβανο
τοὺς φαλαγγίτες. Παντοῦ. Ἡ
Κύπρος δὲν μποροῦσε ν' ἀπο-
τελεῖ ἐξάιρεση. Εὐκόλα βρίσκεις
ἀνθρώπους πού κινεῖνται μόνον
ἀπὸ ἰδιωτεῖς σκαλοῦς. Καὶ
τοὺς σθῆνεις σιγὰ σιγὰ. κάθε ἱ-
χνος ἀνθρωπισμοῦ καὶ πατριω-
τισμοῦ. Καὶ τότε πέρα πολὺ εὐ-
κόλα μπορεῖς νὰ τοὺς πείσης
νὰ συνθηκολογήσουν. Νὰ ὑπα-
γράψουν μία Βιέννη. Νὰ γί-
νει ἀνταλλαγὴ πληθυσμῶν. Νὰ
ἀφήνουν στήν τύχη τοὺς τό-
ς ἀγνοοῦμενοι καὶ ἐγκλωβι-
σμένοι γιὰ νὰ φάμε τὸ «περί-
φημο» «Ἐκμετ κατεψιγ». Μετὰ ὅ-
που δὲν μποροῦν νὰ ὑπογρά-
ψουν φανερά τὸ κάνουν κρυ-
φά. Μπορεῖ καὶ σὰ ἀποχωρη-
τήρια. Βέβαια.

«Ὅμως ἡ μνήμη ὅς μὴ δια-
πρεῖ μόνο τις παραπάνω δια-
πιστώσεις. Ὑπῆρχον καὶ κάποιοι
πὺ ἐσκεπάζον τὸ ρόλο τοῦ
Κληρίχου θεάτρον. Καὶ τότε
ἄλλοι οἱ ἄλλοι ἐβάζον σὲ ὄντα-
γωνισμό τὴν εὐφυΐα τους ἀπὸ
τὰ ὁδοῦσιων χαρακτηριστικὰς.
«Ἐστρεμνιστές», τυχοδιώκτες»,
«ρομαντικοί». Καὶ μία μεγάλο
μερίδα τοῦ λαοῦ ἔπαιε σὲ νάρ-
κη. Καὶ ἔδρασε ἀνεὐχέλως ὁ
φ.κ. Κληρίχης. Ὁποῦ ἀποκαλύ-
φθηκε. Καὶ ὄργιστος ὁ λαός.
Ἀλλὰ ὅση εἶναι ἡ ὄργη· τὸν

γιὰ τὴν κοροϊδίᾳ τοῦ Κληρίδη
τόση πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἡ εὐ-
γνωμοσύνη τοῦ σ' αὐτοὺς ποὺ
τὸν ἀπεκάλυψαν.

Με βάση την μνήμη και την ορθολογική σκέψη, πρέπει να κατανοήσουμε στις εκλογές για να συνιψήσουμε την πολυεμένη δεξιά. Να πάψει να ρυθμίζει την ζωή και την τύχη της πατρίδας μας. Μόνο ο λαός μπορεί να το πετύχει αυτό. Μόνο όταν κάθε κλάος που θα πέφτει από το χέριο-του λαού θα αποστείλει και ένα κομμάτι του ίδιου πάντα λαός θα το καρφώση με την μνήμη και την γραβή του στο φέρετρό του φασισμού. Για να το θάψω όσο ποιο βαθιά μπορεί. Γιατί εκεί είναι η θέση και ο προορισμός του.

Ἐμπρός γὰρ νὰ σηκώσουμε
τὸν ἥλιο ψηλά. Φιλοτέρα καὶ
ὅπο τὸν Πενταδάκτυλο γιὰ νὰ
φωτίσῃ τὴν μαρτυρίᾳ τοῦτῃ
πατρίδα. Γιὰ νὰ φωτίσῃ τὸ κά-
στρο τῆς Κερύνειας καὶ τοὺς
κάμπους τοῦ Μόρφου καὶ τῆς
Καρπασίας. Γιὰ νὰ ζωντανέψῃ
τοὺς Σόλους καὶ τὴν Σαλαμί-
να. Ἐγγύστη ὅτι ὁ φασισμὸς
θάφτηκε καὶ ὅτι τὴν ἴδια τύχη
θὰ ἔσχῃ καὶ ὁ σωβινισμὸς καὶ
ἡ κατοχή.

“Ὅσοι κ’ ἂν ἀκόμα τὰ μάτια
τοῦ κ. Κληρίδη θρῖσκονταί καλ-
λεγμένα σπὴν Δύση. Ὁ ἥλιος
βγαίνει σπὴν ἀνατολὴ καὶ χά-
νεται σπὴν Δύση. Ἐπρεπε νὰ
τὸ γνωρίζετε κ. Κληρίδη. Ὁ-
μως τώρα εἶναι ὀργά. ΠΟΛΥ
ΑΡΓΑ.

Εὐχαριστῶ
Γιώργος Πολυκάρπου
Λευκωσία 27.6.76

Ο ΥΛΙΣΜΟΣ

 ΣΥΝΕΧΕΙΑ

(Ἀπὸ τὴν 6ην σελίδα)

δείχνει πώς στην ουσία είχε
μιά θρησκευτική αντίληψη
για τον κόσμο.

Ὁ Μάρξ δανείσθηκε τὴν διαλεκτικὴν τοῦτη μέθοδο ἀπὸ τὸ Χέγκελ. Βέβαια ὁ Μάρξ ἦταν ὑλιστῆς καὶ ἔβλεπε πῶς ὁ ἄνθρωπος εἶναι προϊόν τοῦ ὕλικου κόσμου. Εἶδε ἐπίσης πῶς κάθε ἄλλη ἀλλαγὴ δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ εἶναι μιὰ ὀμαλὴ καὶ εὐκολὴ διαδικασίᾳ. Ἡ ἀλλαγὴ θγαίνει μέσα ἀπὸ τὴν πάλην. Οἱ ἀλλαγές στίς ἰδέες δὲν εἶναι ἡ πηγὴ τῶν ἀλλαγῶν στὸν κόσμο, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμά τους. Ἔτσι τὸ μεγάλο καθήκον δὲν εἶναι ἀπλῶς ὁ ἄνθρωπος τίς ἰδέες του γιὰ τὸν κόσμο, ἀλλὰ ν' ἀλλάξει τὸν ἑαυτοῦ τὸν κό-

σμο στην πράξη. Βέβαια την αλλαγή δεν μπορεί να την επιφέρει ο «άνθρωπος» στην αφηρημένη του γενική έννοια. Οι άνθρωποι βιολογικά είναι οι ίδιοι, αλλά είναι έντελως καθαρά πώς υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ τους στον άφορά τη θέση τους μέσα στην κοινωνία. Οι διαφορές αυτές γεννιούνται ιστορικά. Γι' αυτό ο Μάρξ εξέτασε τον άνθρωπο και την κοινωνία ιστορικά, δίδοντας μας τη γνωστή θεωρία του ιστορικού υλισμού, μέσα από την οποία φαίνεται καθαρά ο ρόλος των διαφόρων τάξεων σ'ε' διάφορες ιστορικές εποχές. Το κεντρικό του συμπέρασμα ήταν η αντίληψη της εργατικής τάξης στην σύγχρονη εποχή σαν φορέα της επαναστατικής αλλαγής.

Η Σοσιαλιστική Έκφραση θα
διατείνεται στα Γραφεία της
Σοσιαλιστικής Νεολαίας ΕΔΕΝ
Κωνσταντίνου Παλαιολόγου 23
Λευκωσία ή για συνδρομές
Τ.Κ. 1064 Λευκωσία.